

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa J.K.
przeciwko W.K.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adw. J.K. kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania wobec wykazania przez skarżącego, że sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ustawodawca zmierza w ten sposób do zagwarantowania, że skarga kasacyjna (nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń) będzie pełnić przypisanie jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 stycznia 2019 r. powódka J.K. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej oparła na podstawach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższego wymagania nie spełniła skarżąca przywołując liczne zagadnienia prawne dotyczące wykładni art. 898 § 1 k.c. Podnieść bowiem należy, że treść i uzasadnienie kreowanych przez skarżącą zagadnień nie ma charakteru abstrakcyjnego i w swej istocie opiera się na polemice z wnioskami Sądu drugiej

instancji dotyczącymi uznania, iż zachowanie pozwanego wobec powódki nie spełniało znamion „rażącej niewdzięczności”, o której mowa w art. 898 § 1 k.c. Zaznaczyć nadto należy, że podnoszony przez skarżącą problem kwalifikacji zachowań obdarowanego jako przejawów „rażącej niewdzięczności” z art. 898 § 1 k.c. nie jest zagadnieniem nowym, dotychczas niedostrzegającym w orzecznictwie sądowym. Wręcz przeciwnie, Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach odnosił się do problemu wykładni art. 898 § 1 k.c. (por. np. wyroki: z dnia 22 maja 2019 r., IV CSK 99/18, nie publ.; z dnia 23 stycznia 2019 r., II CSK 646/17, nie publ.; z dnia 13 czerwca 2018 r., IV CSK 295/17, nie publ.; z dnia 26 stycznia 2018 r., II CSK 254/17, nie publ., z dnia 21 października 2016 r., IV CSK 18/16, nie publ. oraz z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 209/15, nie publ.).

Wbrew twierdzeniom skarżącej, w świetle dotychczasowego dorobku orzeczniczego nie ma podstaw dla uznania, że na tle art. 898 § 1 k.c. występują istotne rozbieżności interpretacyjne. Nie zachodziła zatem przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Brak jest także podstaw dla uznania, że w skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Argumentacja przytoczona przez skarżącą nie pozwala na wyprowadzenie wniosku o występowaniu w sprawie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W swej istocie sprowadza się ona do niedopuszczalnej ze względu na brzmienie art. 398³ § 3 k.p.c. próby podważenia ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd drugiej instancji i twierdzenia - sprzecznie ze stanowiskiem tegoż Sądu -

że zachowania pozwanego nosiły znamiona rażącej niewdzięczności w rozumieniu art. 898 § 1 k.c.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O przyznaniu od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adw. J.K. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu podwyższonego o kwotę podatku od towarów i usług, na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2, § 8 pkt 7 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 18).